การเรียนภาษาไทยกับการพัฒนา Soft Skills สำหรับนิสิตต่างประเทศ: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Thai Language Learning and the Development of Soft Skills for International Students: A Case Study of Mahachulalongkornrajavidyalaya University

[1]ดร.เอกลักษณ์ เทพวิจิตร และ [2]นางสาวสุจิตรา ชวดรัมย์

[1]Dr. Ekkalak Thepwichit and [1]Miss Sujitra Chuadram

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email: [1]akekalak.tap@mcu.ac.th, [2]sujitra.chu@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการปรับตัวสู่สังคมโลก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนา ได้ส่งเสริมการพัฒนานิสิตทั้งชาวไทยและต่างประเทศให้มีสมรรถนะทางวิชาการควบคู่คุณธรรมและ Soft Skills ที่จำเป็นต่อสังคมพหุวัฒนธรรม บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของการเรียนภาษาไทยในการพัฒนา Soft Skills ของนิสิตต่างประเทศ ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย และกรณีศึกษาพบว่า การเรียนภาษาไทยช่วยเสริม Soft Skills หลายด้าน ได้แก่ (1) การสื่อสาร เพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการเรียนและการเข้าสังคม (2) การทำงานร่วมกัน ผ่านกิจกรรมกลุ่มและการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (3) การปรับตัว จากการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและสภาพสังคมใหม่ และ (4) การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและชุมชน การเรียนภาษาไทยในบริบทมหาวิทยาลัยสงฆ์จึงมิใช่เพียงการพัฒนาทักษะภาษา แต่เป็นกระบวนการบูรณาการ Soft Skills ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในโลกยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: ภาษาไทย, Soft Skills, นิสิตต่างประเทศ, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

Education in the 21st century emphasizes the development of learners with knowledge, skills, and morality in line with Thailand's National Education Plan (2017–2036), which highlights critical thinking, communication, collaboration, and adaptability for global citizenship. Mahachulalongkornrajavidyalaya University (MCU), as a Buddhist higher education institution, aims to enhance both Thai and international students' academic competence alongside ethical values and essential soft skills for multicultural society. This article examines the role of Thai language learning in developing soft skills among international students at MCU. A synthesis of

documents, research, and case studies reveals that Thai language learning contributes to multiple dimensions of soft skills: (1) communication skills, enhancing language use for academic and social contexts; (2) collaboration skills, through group activities and practical learning; (3) adaptability skills, gained from exposure to Thai culture and social integration; and (4) social interaction skills, developed through interaction with peers and local communities. Thai language learning in the context of a Buddhist university is therefore not merely linguistic training but also a process of fostering soft skills that support students' learning, adaptation, and holistic development in the digital age.

Keywords: Thai language, Soft skills, International students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะรอบด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะชีวิต และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (UNESCO, 2021; OECD, 2019) นโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ของประเทศไทยได้กำหนดชัดเจนว่าบัณฑิตในยุคใหม่ควรมีทักษะที่เรียกว่า 21st Century Skills ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับบริบทสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนา ได้กำหนดพันธกิจในการจัดการศึกษาแก่ทั้งนิสิตชาวไทยและต่างประเทศ โดยเน้นการบูรณาการวิชาการ คุณธรรม และ Soft Skills อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิตและสร้างคุณค่าทางสังคม (พระธรรมปิฎก, 2562; วิชัย, 2561

ในบริบทของนิสิตต่างประเทศ การเรียนภาษาไทยไม่เพียงเป็นการฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็น “สื่อกลางทางวัฒนธรรม” ที่ช่วยให้นิสิตต่างประเทศสามารถเข้าใจวิถีชีวิต ค่านิยม และมารยาททางสังคมของคนไทยได้ดียิ่งขึ้น (บุญญาธิดา, 2564) กระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยจึงมีศักยภาพในการสร้างและพัฒนา Soft Skills ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร (Communication) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ (Adaptability) และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) (Holmes, Bialik, & Fadel, 2019; Luckin, 2018

ดังนั้น การศึกษาบทบาทของการเรียนภาษาไทยต่อการพัฒนา Soft Skills ของนิสิตต่างประเทศในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ไม่เพียงมุ่งพัฒนาความรู้เชิงภาษา แต่ยังเสริมสร้างคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมพหุวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (World Bank, 2020; Selwyn, 2019)

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและความสำคัญของ Soft Skills

Soft Skills เป็นทักษะที่ไม่ใช่วิชาการโดยตรง แต่เป็นทักษะชีวิตที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยทั่วไปประกอบด้วยการสื่อสาร (Communication) การทำงานเป็นทีม (Teamwork/Collaboration) การปรับตัว (Adaptability) ความเป็นผู้นำ (Leadership) และการสร้างความสัมพันธ์เชิงสังคม (Social Interaction) ซึ่งแตกต่างจาก Hard Skills ที่เป็นทักษะด้านความรู้ทางวิชาชีพโดยตรง (Holmes, Bialik, & Fadel, 2019; OECD, 2019) ในศตวรรษที่ 21 สถาบันการศึกษาทั่วโลกให้ความสำคัญกับ Soft Skills เพราะเป็นสมรรถนะที่ช่วยให้ผู้เรียนเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (UNESCO, 2021) โดยเฉพาะผู้เรียนต่างชาติที่ต้องใช้ทักษะเหล่านี้ในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่

2. Soft Skills ในบริบทการศึกษา

งานวิจัยด้านการศึกษาเน้นว่าการพัฒนา Soft Skills ไม่สามารถทำได้เพียงผ่านการสอนทฤษฎี แต่ต้องบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์จริง เช่น การทำงานกลุ่ม การแก้ปัญหาร่วมกัน และการสื่อสารกับผู้เรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน (World Bank, 2020; Selwyn, 2019)

สำหรับประเทศไทย แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้ระบุว่าผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งสะท้อนว่าการจัดการเรียนการสอนทุกระดับควรมุ่งไปสู่การเสริมสร้าง Soft Skills อย่างเป็นระบบ

3. การเรียนภาษาและการสร้าง Soft Skills

การเรียนภาษาไม่เพียงเป็นการฝึกใช้ไวยากรณ์หรือคำศัพท์ แต่เป็นกระบวนการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจ การสื่อสาร และการเรียนรู้วัฒนธรรม (Luckin, 2018) ผู้เรียนภาษาต่างประเทศต้องฝึกทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และต้องใช้ Soft Skills เช่น การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ (Active Listening) การแสดงออกทางวาจาและไม่ใช้วาจา (Verbal & Non-Verbal Communication) และการเจรจาต่อรอง (Negotiation Skills)

สำหรับนิสิตต่างประเทศในสังคมไทย การเรียนภาษาไทยจึงช่วยเสริม Soft Skills ได้อย่างชัดเจน เช่น การเรียนรู้คำทักทาย มารยาททางภาษา และการปฏิบัติตนในสังคมไทย ซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวและการอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่น

4. ภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสร้าง Soft Skills

การเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ (Thai as a Foreign Language: TFL) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในหลายด้าน งานศึกษาของบุญญาธิดา (2564) ชี้ว่าการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาไทยช่วยส่งเสริมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ขณะที่การเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมไทย เช่น พิธีทาง

ศาสนา การแสดงศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมชุมชน ช่วยให้นิสิตต่างประเทศพัฒนาทักษะการปรับตัว (Adaptability) และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration)

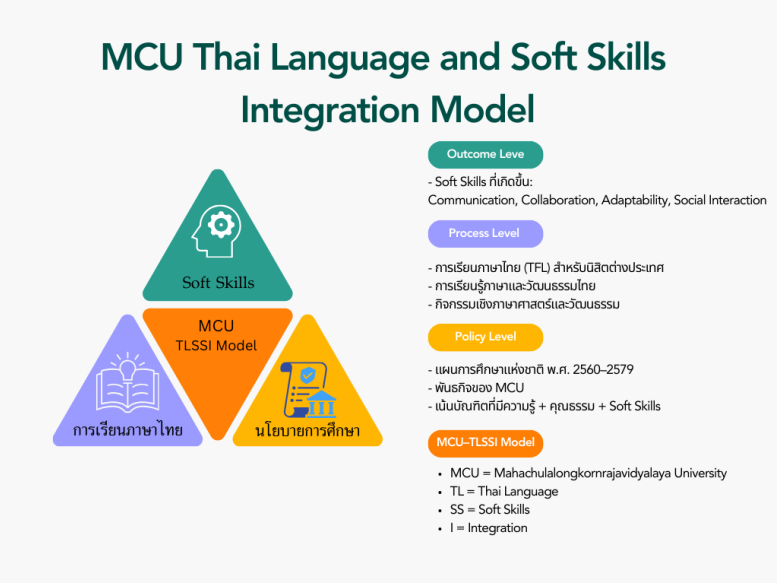
5. นโยบายการศึกษาและบทบาทของ MCU

ประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ในขณะที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (MCU) ในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนามีพันธกิจเฉพาะในการพัฒนานิสิตต่างชาติให้มีทั้งสมรรถนะทางภาษา คุณธรรม และ Soft Skills ที่จำเป็น (พระธรรมปิฎก, 2562; วิชัย, 2561) บริบทของ MCU ซึ่งมีทั้งนิสิตไทยและต่างประเทศ ทำให้ภาษาไทยมีบทบาทสำคัญไม่เพียงในฐานะวิชาเรียน แต่ยังเป็น “สะพานเชื่อม” สู่การพัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพในสังคมพหุวัฒนธรรม

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าการเรียนภาษาไทยสำหรับนิสิตต่างประเทศมิได้เป็นเพียงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่ยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการสร้างทักษะชีวิต (Soft Skills) ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในสังคมพหุวัฒนธรรม งานวิจัยและนโยบายการศึกษาทั้งในระดับโลกและระดับชาติล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะครบถ้วนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; UNESCO, 2021) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในฐานะสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนา ยังมีพันธกิจในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตต่างประเทศทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม และ Soft Skills ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น กรอบแนวคิดของการศึกษาเรื่องนี้จึงมุ่งเน้นการอธิบายความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่าง นโยบายการศึกษา ⟶ การเรียนภาษาไทย ⟶ ผลลัพธ์ในรูปของ Soft Skills โดยได้พัฒนาเป็น MCU Thai Language and Soft Skills Integration Model (MCU–TLSSI Model) เพื่อเป็นเครื่องมือเชิงแนวคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการนโยบายและกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยสงฆ์ไทยที่ส่งผลต่อการสร้าง Soft Skills ของนิสิตต่างประเทศ

ภาพที่ 1. โมเดลการบูรณาการภาษาไทยและ Soft Skills ของนิสิตต่างประเทศ
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (MCU–TLSSI Model)

โมเดล MCU Thai Language and Soft Skills Integration Model (MCU–TLSSI Model) ถูกพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในรูปแบบของ Soft Skills สำหรับนิสิตต่างประเทศในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยโมเดลนี้มีลักษณะเป็นโครงสร้างสามเหลี่ยมเชื่อมโยงสามองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงผลลัพธ์ของผู้เรียน

Policy Level (ระดับนโยบาย) ซึ่งเป็นฐานรากของการพัฒนาการศึกษา อ้างอิงจาก แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 และพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการพัฒนานิสิตให้มีทั้งความรู้ คุณธรรม และ Soft Skills นโยบายนี้ทำหน้าที่เป็นกรอบกำหนดทิศทางที่ชัดเจนสำหรับการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21

Process Level (ระดับกระบวนการ) ซึ่งเป็นการปฏิบัติจริงผ่านการเรียนการสอนภาษาไทย (TFL) สำหรับนิสิตต่างประเทศ เน้นทั้งการเรียนรู้เชิงภาษาและวัฒนธรรมไทย ควบคู่กับการจัดกิจกรรมเชิงภาษาศาสตร์และกิจกรรมวัฒนธรรม เช่น การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมไทย การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา และการสื่อสารกับสังคมไทย กระบวนการนี้ทำหน้าที่เป็น “สะพานเชื่อม” ระหว่างผู้เรียนต่างชาติกับสภาพแวดล้อมใหม่ ทำให้ผู้เรียนไม่เพียงได้รับความรู้ด้านภาษา แต่ยังเกิดการปรับตัวและเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน

Outcome Level (ระดับผลลัพธ์) ซึ่งสะท้อนถึง Soft Skills ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนภาษาไทย โดยสามารถจำแนกได้เป็น 4 มิติสำคัญ ได้แก่ Communication (การสื่อสาร) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับอาจารย์ เพื่อน และชุมชนได้อย่างมั่นใจ Collaboration (การทำงานร่วมกัน) เสริมสร้างความสามารถในการทำกิจกรรมกลุ่มและทำงานเป็นทีม Adaptability (การปรับตัว) ส่งเสริมการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยและสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม และ Social Interaction (การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม) ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้คนรอบตัวได้อย่างราบรื่น

โมเดล MCU–TLSSI แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบูรณาการระหว่างนโยบายการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนภาษาไทย และผลลัพธ์เชิง Soft Skills ที่เกิดขึ้นกับนิสิตต่างประเทศใน MCU โมเดลนี้ตอกย้ำว่า การเรียนภาษาไทยมิใช่เพียงการเรียนรู้ด้านภาษา แต่เป็นการสร้างทักษะชีวิตและคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21

การวิเคราะห์และอภิปราย

การเรียนภาษาไทยในบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนิสิตต่างประเทศ เนื่องจากมิใช่เพียงการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารในห้องเรียน แต่ยังเป็นกระบวนการสร้างทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมพหุวัฒนธรรม พัฒนาการดังกล่าวสะท้อนผ่านการเสริมสร้าง Soft Skills ที่สามารถมองเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในสี่มิติหลัก ได้แก่ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน การปรับตัว และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (UNESCO, 2021; World Bank, 2020) นิสิตต่างประเทศได้รับการพัฒนา การสื่อสาร (Communication Skills) ผ่านการฝึกใช้ภาษาไทยในสถานการณ์จริง ทั้งการสนทนากับอาจารย์ เพื่อนนิสิต และบุคคลในชุมชน รวมถึงการฝึกพูด การซักถาม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างความมั่นใจและลดอุปสรรคทางภาษา อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางวิชาการและสังคม (Holmes, Bialik, & Fadel, 2019) การเรียนภาษาไทยเปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกการทำงานร่วมกัน (Collaboration Skills) ผ่านกิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งช่วยให้นิสิตต่างประเทศเข้าใจการแบ่งหน้าที่ การรับผิดชอบ และการแก้ปัญหาร่วมกัน ทักษะนี้เป็นหัวใจของสังคมโลกที่เน้นการทำงานเป็นทีม (Selwyn, 2019) การเรียนภาษาไทยยังเสริมสร้าง ทักษะการปรับตัว (Adaptability Skills) เนื่องจากนิสิตต่างประเทศต้องเผชิญกับความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม มารยาท และค่านิยม การเรียนรู้ภาษาไทยจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการยืดหยุ่นทางความคิด การทำความเข้าใจผู้อื่น และการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสังคมไทย ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการอยู่ร่วมกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Luckin, 2018; กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) นิสิตต่างประเทศได้พัฒนา การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Skills) ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยและชุมชน เช่น กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา งานวัฒนธรรมไทย และกิจกรรมอาสาสมัคร การมีปฏิสัมพันธ์กับนิสิตไทยช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งภาษาและสังคมไปพร้อมกัน และยังสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์อันดี ซึ่งเป็นรากฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (บุญญาธิดา, 2564; พระธรรมปิฎก, 2562) การเรียนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงเป็นมากกว่าการฝึกทักษะทางภาษา แต่เป็นกระบวนการพัฒนานิสิตต่างประเทศให้มี Soft Skills ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม อันสะท้อนว่าภาษาไทยสามารถเป็น “สะพาน” ที่เชื่อมโยงความรู้เชิงภาษาเข้ากับการพัฒนาทักษะชีวิตรอบด้าน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (OECD, 2019; UNESCO, 2021)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การเรียนภาษาไทยในบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมิได้เป็นเพียงการพัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่เป็นกระบวนการบูรณาการที่เชื่อมโยงนโยบายการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์เชิงคุณลักษณะของผู้เรียนเข้าด้วยกัน โมเดล MCU–TLSSI Model แสดงให้เห็นว่าการเรียนภาษาไทยสามารถทำหน้าที่เป็น “สะพาน” ที่นำผู้เรียนต่างชาติจากการทำความเข้าใจภาษา ไปสู่การเรียนรู้วัฒนธรรมและการพัฒนา Soft Skills ที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกับสังคมพหุวัฒนธรรม ในระดับนโยบาย การกำหนดทิศทางของชาติและพันธกิจของ MCU ช่วยสร้างฐานรากที่ชัดเจนในการพัฒนาบัณฑิตทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และทักษะชีวิต ในระดับกระบวนการ การเรียนการสอนภาษาไทยที่ผสมผสานกิจกรรมเชิงภาษาและวัฒนธรรม ช่วยเสริมสร้าง

ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและหลากหลาย และในระดับผลลัพธ์ ผู้เรียนต่างชาติได้พัฒนา Soft Skills อย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน การปรับตัว หรือการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม

การเรียนภาษาไทยใน MCU จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนต่างชาติให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 บทความนี้ยืนยันว่าภาษาไทยมิใช่เพียงเครื่องมือทางการศึกษา แต่ยังเป็นพลังแห่งการสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกยุคใหม่

จากผลการศึกษาและการวิเคราะห์พบว่าการเรียนภาษาไทยสำหรับนิสิตต่างประเทศในบริบทของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา Soft Skills ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นจึงควรมีข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบายเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของการเรียนการสอนภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น

ในเชิงปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนควรออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่บูรณาการการพัฒนา Soft Skills เข้ากับการเรียนภาษาไทย โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การจำลองสถานการณ์ และการเรียนรู้เชิงบริการ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย เช่น ค่ายภาษาไทย งานประเพณี และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา จะช่วยให้นิสิตต่างประเทศได้เรียนรู้ทั้งภาษาและบริบททางวัฒนธรรมควบคู่กันไป นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาสื่อการสอนที่เน้นการสื่อสารและการแก้ปัญหาจริง เช่น การใช้สื่อดิจิทัล เกมการเรียนรู้ และแอปพลิเคชันเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการจัดให้มีระบบพี่เลี้ยง โดยมีนิสิตไทยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือด้านภาษาและการปรับตัว ก็จะช่วยให้นิสิตต่างประเทศมีโอกาสฝึกฝนการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมได้ดียิ่งขึ้น

ในเชิงนโยบาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนิสิตต่างประเทศอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้การพัฒนา Soft Skills เป็นหนึ่งในผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สำคัญของหลักสูตร นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้มีมาตรฐานสากลและตอบโจทย์สังคมพหุวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างนิสิตไทยและต่างประเทศ เพื่อสร้างพื้นที่ในการฝึกภาษาและ Soft Skills อย่างต่อเนื่อง พร้อมกันนี้ควรมีการประเมินผลด้าน Soft Skills ของนิสิตต่างประเทศอย่างเป็นระบบในมิติของการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการปรับตัว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมโลก

กล่าวโดยสรุป ข้อเสนอแนะทั้งในเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบายมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้เป็นมากกว่าการเรียนรู้ทางภาษา แต่เป็นกลไกที่ช่วยเสริมสร้าง Soft Skills และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พร้อมเผชิญความท้าทายของสังคมพหุวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

บุญญาธิดา. (2564). *การเรียนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสร้างทักษะชีวิตสำหรับชาวต่างชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก. (2562). *การศึกษาเชิงบูรณาการในมหาวิทยาลัยสงฆ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิชัย. (2561). *คุณธรรมกับการพัฒนาการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.

Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning*. Boston, MA: Center for Curriculum Redesign.

Luckin, R. (2018). *Machine learning and human intelligence: The future of education for the 21st century*. London: UCL Institute of Education Press.

OECD. (2019). *OECD learning compass 2030: A series of concept notes. OECD Publishing*. https://www.oecd.org/education/2030-project

Selwyn, N. (2019). *Should robots replace teachers? AI and the future of education*. Cambridge, UK: Polity Press.

UNESCO. (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. UNESCO Publishing. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379707

World Bank. (2020). *World development report 2020: Trading for development in the age of global value chains. Washington, DC: World Bank*. https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2020